

"БЕКІТЕМІН"

КҚБ институтының жетекшісі
«С.Ж. Асфендияров атындағы қазақ
ұлттық медицина университеті» КЕАҚ
Мамырбекова С.А.
«14» 09 2023 ж.

Біліктілікті арттыру бағдарламасы

Білім беру бағдарламасын әзірлеушінің білім және ғылым ұйымының атауы	"С. Д. Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медицина университеті" КЕАҚ, Физикалық медицина және оңалту, спорттық медицина кафедрасы
Қосымша білім беру түрі (біліктілікті арттыру / сертификаттау циклі/бейресми білім беру шарасы)	Біліктілікті арттыру
Бағдарламаның атауы	Неврологиялық диагнозы бар балаларды оңалтудың ерекшеліктері
Мамандықтың және (немесе) мамандандырудың атауы (мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасына сәйкес)	Медициналық реабилитология. Физикалық медицина және реабилитация. Терапия. Эрготерапия. Кинезотерапия. Жалпы дәрігерлік практика. Отбасылық медицина. Педиатрия. Неврология ересектер, балалар.
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	7,8
Тағылымдамадан өтушілердің ұсынылатын тобы (медицина қызметкерлері лауазымдарының санаты)	005 «Денсаулық сақтау ұйымдарында кадрлардың біліктілігін арттыру және қайта даярлау» бюджеттік бағдарламасы бойынша контингентке сәйкес
Білім беру бағдарламасының алдыңғы деңгейіне қойылатын талаптар	Жоғары медициналық білімі бар мамандар, интернатура, резидентура
Бағдарлама ұзақтығы кредиттерде (сағат)	2 кредит (60 акад.сағат)
Оқыту тілі	Қазақша, орысша
Өткізу орны	Кафедраның клиникалық базасы
Оқыту форматы	Күндізгі
Мамандану бойынша берілетін біліктілік (сертификаттау курсы)	-
Оқуды аяқтаған құжат (сертификаттау курсы туралы куәлік, біліктілікті арттыру туралы куәлік)	Біліктілікті арттыру туралы куәлік
Сараптама ұйымының толық атауы	КҚБ институтының қосымша және формальды емес білім беру бағдарламалары комитеті. «С.Д. Асфендияров атындағы ҚазҰМУ» КЕАҚ Протокол № <u>9</u> от « <u>08</u> » <u>09</u> 20 <u>23</u> ж.-
Сараптама қорытындысын жасау күні	« <u>14</u> » <u>09</u> 20 <u>23</u> ж.
Сараптама қорытындысының қолданылу мерзімі	1 жыл

Біліктілікті арттыру бағдарламасын әзірлеуге арналған нормативтік сілтемелер:

1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 30 қарашадағы № ҚР ДСМ-218/2020 "Денсаулық сақтау саласындағы мамандарды сертификаттауға жататын мамандықтар мен мамандандырулар тізбесін бекіту туралы" бұйрығымен.
2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 "Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және бейресми білім беру қағидаларын, Денсаулық сақтау саласындағы қосымша және бейресми білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы мамандардың қосымша және бейресми білім беру бағдарламалары арқылы алған оқыту нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" бұйрығымен білім беру"

3. Әзірлеушілер туралы мәліметтер:

Лауазымы	Қолы	Т. А. Ә.
Әзірленді		
Физикалық медицина және реабилитация, спорттық медицина кафедрасының меңгерушісі, п. ғ. д., доцент	<i>Андасова Ж.М.</i>	Андасова Ж.М.
Физикалық медицина және реабилитация, спорттық медицина кафедрасының доценті, м. ғ. к.	<i>Избасарова А.Ш.</i>	Избасарова А.Ш.
Физикалық медицина және реабилитация, спорттық медицина кафедрасының м. ғ. к.	<i>Нурлыбаева Г.А.</i>	Нурлыбаева Г.А.

ҚКББ және ФЕББ бағдарламаларының сараптамалық бағасы комитетінің отырысында талқыланды

Лауазымы, жұмыс орны, атағы (бар болса)	Қолы	Т.А.Ә.	күні, хаттаманың №
М. ғ. д., профессор ҚКББ және ФЕББ бағдарламалары комитетінің төрағасы	<i>Бедельбаева Г.Г.</i>	Бедельбаева Г.Г.	№ <u>9</u> « <u>04</u> » <u>09</u> 2023 ж.

Біліктілікті арттыру бағдарламасының ПАСПОРТЫ

Бағдарламаның мақсаты:

Тыңдаушылардың жүйке жүйесі зақымданған балаларды қалпына келтіру лечения бөлігінде оңалтушының жоғары білікті кәсіби қызметін жүзеге асыру, сондай-ақ оңалту саласындағы кәсіби міндеттерді шешу қабілеті мен дайындығын қалыптастыру.

Перинаталдық патологиясы бар балаларды қалпына келтіру лечение және ерте балалық шақта жүзеге асырылатын кейінгі оңалту шаралары неврологиялық диагнозы бар балаларда жоғалған функцияларды сақтауға және қалпына келтіруге мүмкіндік береді.

Бағдарламаның қысқаша сипаттамасы:

Бұл бағдарлама қолда бар біліктілікті жетілдіруге және кәсіби қызмет үшін қажетті жаңа құзыреттерді алуға және қолда бар біліктілік шеңберінде кәсіби деңгейді арттыруға бағытталған.

Балалық шақтағы жүйке жүйесінің барлық аурулары белгілі бір дәрежеде баланың одан әрі дамуына әсер етеді, оның әлемді және практистің дамуын білу қабілетіне әсер етеді, ал болашақта - әлеуметтік байланыстарды шектейді.

Балалар мүгедектігі-қазіргі қоғамның мемлекеттік маңызы бар өткір медициналық-әлеуметтік проблемаларының бірі. Балалық шақтағы мүгедектіктің негізгі себептеріне мыналар жатады: жүйке жүйесі мен сезім аурулары, психикалық және мінез-құлық бұзылыстары, жарақаттар мен улану.

Оңалтудың негізгі мақсаты - баланы қоғамға біріктіру. Ересектерді оңалтумен салыстырғанда оның бірқатар ерекшеліктері бар. Мүгедек балаларды оңалту әр түрлі жас кезеңдерінде баланы сүйемелдейтін және психикалық даму заңдылықтарын ескеретін ұзақ, динамикалық процесс болып табылады, осыған байланысты баланың жасына және мүгедектік себебіне байланысты құралдар мен әдістердің үлкен арсеналын пайдалану көзделеді.

Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының (ДДҰ) мәліметтері бойынша, әлемде психикалық және физикалық дамуы бұзылған адамдардың шамамен 13% - ы бар. Балалардың 3% - ы ақыл-ой кемістігімен, ал 10% - ы басқа психикалық және физикалық кемістіктермен туылады. Әлемде барлығы 200 миллионға жуық мүмкіндігі шектеулі балалар бар.

Ресейде соңғы онжылдықта балалар мүгедектігінің жиілігі 2 есе өсті.

Қазақстанда, бүкіл әлем сияқты, мүгедек балалар санының өсу үрдісі байқалады. Бала кезінен мүгедектік 18 жасқа дейінгі функциясын тұрақты жоғалтумен туа біткен немесе жүре пайда болған аурулардың нәтижесінде пайда болған жағдайларда белгіленеді.

Қазіргі уақытта мүгедек балаларды әлеуметтік оңалту проблемасы оның өзектілігіне байланысты кеңінен әзірленуде. Қалпына келтіру лечения мен оңалту шараларының барлық спектрі кешенді тәсілге және мүмкін ерте бастауға негізделуі керек.

Бағдарламаның негізгі элементтерін үйлестіру

№/п	Оқыту нәтижесі	бағалау әдісі (БББ қосымшасына сәйкес КАЖ)	оқыту әдісі
1.	Тыңдаушы білуі керек: клиникалық тексеру, диагностика жүргізу; арнайы зерттеу әдістерінің (зертханалық, нейробейнелеу, функционалдық, медициналық-генетикалық) қажеттілігін анықтау, олардың орындалуын ұйымдастыру және олардың нәтижелерін түсіндіре білу; зерттеудің оңтайлы әдістерін таңдап, оларды бағалаңыз;	1. Ауызша сауалнама 2. Тестілеу	– - Дәрістер: шолу және проблемалық – - Практикалық және семинарлық сабақтар: тыңдаушы-оқытушының кері байланысы: алдыңғы тақырыптағы білімді бақылау, жаңа білімді бекіту, пікірталас,

<p>ҚР ДСМ медициналық көмек көрсетудің қолданыстағы стандарттарына, клиникалық ұсынымдарына (хаттамаларына) сәйкес неврологиялық диагнозы бар балаларда оңалту әлеуетін және емдеудің оңтайлы жоспарын әзірлеу.</p> <p>ОЖЖ перинаталдық патологиясын және психикалық функциялардың бұзылуын ескере отырып, түзету, компенсаторлық, емдеу-қалпына келтіру міндеттерін, сондай-ақ оларды шешудің ең тиімді құралдарын, әдістерін, әдістемелік әдістерін, ұйымдастырушылық нысандарын анықтау;</p> <p>тренажерлардағы, емдік бассейндегі сабақтардың әдістемесі мен мөлшерін, жаяу серуендеу және терренкурт маршруттарын және т. б. дені сау және науқастарға арналған спорттық-қолданбалы жаттығулар мен спорттық ойындарды анықтау;</p> <p>жеке реакцияларды ескере отырып, физиотерапиялық процедуралар мен массаж жүргізу әдістемесін анықтау;</p> <p>ОЖЖ-де әртүрлі физикалық факторлардың әсер ету механизмі және психикалық саланың функциялары;</p> <p>ОЖЖ перинаталдық патологиясы және психикалық функциялары бұзылған балаларды қалпына келтіру лечения мен оңалтудың ұзақ мерзімді нәтижелерін бағалау және болжау;</p> <p>ОЖЖ перинаталдық патологиясы бар балаларды қалпына келтіру лечения немесе оңалту нәтижелерінің мониторингі деректерін талдау, содан кейін осы негізде қолданылатын қалпына келтіру әдістері мен оңалтудың тиімділігін арттырудың мүмкін нұсқаларын модельдеу.</p> <p>Тыңдаушы иелік етуі керек:</p> <p>Науқасқа/ата-аналарға сұрақ қою, анамнестикалық және катамнестикалық мәліметтер жинау, науқасты бақылау.</p> <p>Сын балада аурулардың және денсаулыққа байланысты проблемалардың халықаралық статистикалық жіктелуіне сәйкес патологиялық жай-күйін,</p>		<p>келесі сабаққа тапсырманы талқылау. Есептерді топтық шешу және тәжірибеден алынған мысалдар (клиникалық жағдай).</p> <p>– - Тыңдаушылардың өзіндік жұмысы: тыңдаушылардың әдебиеттермен жұмысы, Интернет желісін іздеу, жобаны дайындау.</p>
--	--	---

	<p>симптомдарын, ауру синдромдарын, нозологиялық нысандарын анықтау.</p> <p>Тіркелген контингент арасында сырқаттанушылық, мүгедектік және өлім-жітім көрсеткіштеріне талдау жүргізу.</p> <p>ОЖЖ перинаталдық патологиясы және психикалық функциялары бұзылған балаларды оңалтудың ең тиімді құралдарын, әдістерін анықтау әдістемесі.</p> <p>ОЖЖ перинаталдық патологиясы және психикалық функциялары бұзылған балаларды оңалтудың ең тиімді құралдарын, әдістерін анықтау әдістемесі.</p> <p>Оңтайлы әдісті таңдау принциптерін, нақты клиникалық жағдайларда физикалық факторлардың параметрлерін дозалауды ескере отырып, физиотерапиялық процедураларды тағайындау және жүргізу.</p> <p>Тренажерларда, емдеу бассейнінде, спорттық-қолданбалы жаттығулар мен ойындарда сабақ тағайындау және өткізу.</p> <p>Тұрмыстық және еңбекті оңалту әдістемесі.</p> <p>ОЖЖ перинаталдық патологиясы және психикалық функциялары бұзылған балаларды қалпына келтіру лечения мен оңалтудың ұзақ мерзімді нәтижелерін бағалау және болжау.</p> <p>Ортопедиялық емдеу немесе оңалту нәтижелерін бақылау және осы негізде тиімділікті арттырудың ықтимал нұсқаларын, қолданылатын қалпына келтіру және оңалту жүйелері мен технологияларын кейіннен модельдеу.</p>		
--	--	--	--

Біліктілікті арттыру бағдарламасын іске асыру жоспары

№	Тақырып/бөлім/пән атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		дәріс	семинар	тренинг	Практикалық	СӨЖ	
1	Оңалтудың жалпы ұйымдастырушылық-әдістемелік негіздері. ОЖЖ перинаталдық патологиясы бар балаларды оңалту әдістерінің рөлі мен орны.	2	2		2	2	Оңалту туралы түсінік. Оның түрлері. Неврологиялық диагнозы, ишемиялық инсульт және вегетативті дистониясы бар балаларды оңалту кезеңдерінің ұйымдастырушылық құрылымы, ерекшеліктері.
2	Негізгі оңалту әдістері. ОЖЖ перинаталдық патологиясы бар балаларды оңалту әдістері мен әдістері	2	2		2	2	Әр түрлі ойын тапсырмалары мен тренажерлар арқылы жоғарғы және төменгі аяқтардың мотор функциясын қалпына келтіру әдістерін сипаттаңыз.
3	ОЖЖ перинаталдық патологиясы бар балаларда оңалту әдістерін тағайындауға көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. Физиотерапия мен жаттығу терапиясын тағайындауға көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер	2			2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Педагогикалық әсер ету құралдарын қолдана отырып, тиімділікті арттыру үшін жаттығу терапиясы. 2. Науқастың жүктемесіз өз қабілеттеріне деген сенімін дамыту. 3. Өткізілетін сабақтарға пациенттермен белсенді қатысуға.
4	ОЖЖ ауруларындағы физиотерапия және жаттығу терапиясының әдістері мен әдістері.	2			2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дене шынықтыру құралдары (негізінен физикалық жаттығулар). 2. Неврологиялық диагнозы бар балалар мен мүгедектерді емдеу және оңалту, сондай-ақ аурулардың алдын алу үшін жаттығу терапиясын таңдау.

№	Тақырып/бөлім/пән атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		дәріс	семинар	тренинг	Практикалық	СӨЖ	
5	Функционалдық бұзылулары бар балаларды кешенді емдеу мен оңалтуда физиотерапия және жаттығу терапиясы әдістерін қолдану: гиперқозғыштық және зейін тапшылығы синдромы, психомоторлық және сөйлеу дамуының кешігуі және басқалар.	2		2	2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Электро -, жылу -, жарықпен емдеу, магнитотерапия, патологиямен балшықпен емдеу. 2. Логопедпен оқыту. Балалардың моторикасын дамытуға бағытталған жаттығу терапиясы сабақтары.

6	<p>Медициналық және физикалық оңалту принциптері. Мультимодальды оңалту тұжырымдамасы</p>	1	2		2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ауру процесінің динамикасын және емдеудің тиімділігін бақылау. 2. Іс-шаралар жүргізе отырып, ауру барысының болжамын және стационардан шығарылғаннан кейін науқастарды диспансерлік бақылауды анықтау. 3. Психогигиена мен психопрофилактиканы сипаттаңыз. 4. Дене шынықтыруды қолдану; еңбекпен емдеу (еңбек терапиясы). 5. Қалпына келтіру кезеңінде пациенттерде қолдың моторлық функциясы бұзылған кезде мультимодальды ынталандыру бағдарламасының тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау. 6. Экзокист-2 кешенін және стандартты терапияны қолданумен салыстырғанда инсульттің қалпына келтіру кезеңінде пациенттердегі когнитивті және аффективті бұзылуларды түзетудегі мультимодальды ынталандыру бағдарламасының тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау.
7	<p>Жеке оңалту бағдарламасы. Оңалту әлеуетін анықтау</p>	1		2	2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Қалыптаспаған немесе жоғалған физикалық, психикалық және сөйлеу функцияларын қалпына келтіруді тағайындаңыз. 2. Қазіргі заманғы оңалту диагнозын жазу Халықаралық жұмыс

№	Тақырып/бөлім/пән атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		дәріс	семинар	тренинг	Практикалық	СӨЖ	
							классификациясына (ICF) сәйкес келуі керек
8	Церебральды сал ауруына арналған Кинезотерапия	-	-	2	2	2	Белгілі бір патологиясы бар жаттығу терапиясының әдістерін қолдану ерекшеліктері классикалық, акупрессура әдістері.
9	Балаларды (18 жасқа дейінгі адамдарды) медициналық-әлеуметтік сараптау және оңалту ерекшеліктері)	-			2	2	1. ОЖЖ зақымданған бала болған кезде отбасылық өмірді ұйымдастырудың психологиялық-педагогикалық әдістері. 2. ОЖЖ және АНЖ зақымданған балаларды тәрбиелеудегі педагогика әдістері.
	Сынақ, тестілеу						1. Компьютерлік тестілеу. 2. Тестілеу қорытындыларын тексеру
	Барлығы:	12	6	6	18	18	
	Барлығы:	60 акад.сағат					

Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін бағалау

Бақылау түрі	Бағалау әдістері
Ағымдағы	Ауызша сауалнама: ситуациялық есептерді шешу, тақырып бойынша клиникалық жағдайды талдау, MCQ тест тапсырмаларын шешу
Қорытынды	Практикалық дағдыларды көрсете отырып, клиникалық жағдайды бағалау (CbD). Тестілеу

Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Бағалаудың сандық баламасы	Бағалаудың пайыздық мөлшері	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,0	50-54	
F	0	0-49	қанағаттанарлықсыз

Ұсынылатын әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Медицинская реабилитация под ред. А.В.Епифанова, Е.Е.Ачкасова, В.А.Епифанова. – М.: ГЭОТАР-Медиа. 2020
2. Ушаков А.А. Практическая физиотерапия. Руководство. 2023. – 700б.
3. Авдеева Т.Г. Реабилитация детей и подростков при различных заболеваниях/ Под общей ред. Т.Г.Авдеевой - М.: ГЭОТАР-Медиа. – 2013 – электронное издание.
4. Б.А.Поляева, О.А.Лайшевой Восстановительное лечение в педиатрии. Медпрактика-М. 2008. – 492б.
5. Дубровский В.И. Лечебная физическая культура – (кинезиотерапия). М.: Гуманит.изд.центр Владос, 2001. – 608б.: ил.
6. Физическая и реабилитационная медицина при церебральном параличе у детей. Национальное руководство. Часть 2/ под ред. Т.Т.Батышевой. 2021. 308б.
7. Клиническая диагностика в физической медицине и реабилитации. Разбор клинических случаев. Нори С., Стерн М., Ли С.В.: Пер. с англ.: Под ред. В.В.Кирияновой. - М.: ГЭОТАР-Медиа. 2023. – 232б.

Қосымша әдебиеттер:

1. Козьявкин В.И., Сак Н.Н., Бабадаглы М.А. Основы реабилитации двигательных нарушений по методу Козьявкина. – Львов: НВФ Украинская технология, 2007. – 192б.
2. Королев А.А., Соболевская Ю.А. Рудакова С.М. и др. Медицинская реабилитация: учебное пособие/ под ред. С.С.Алексанина. – СПб.: Политехника-сервис., 2014-184б.
3. Реабилитация и абилитация детей с ограниченными возможностями здоровья средствами физкультурно-спортивной деятельности: методические рекомендации / сост.: Н. Н. Актыбаева [и др.]; ГАУ ДО Свердловской области «Детско-юношеская спортивно-адаптивная школа», Уральский федеральный университет им. первого Президента Российской Федерации Б.Н. Ельцина. – Екатеринбург, 2017. — 293 б.
4. Физическая реабилитация: Учебник (Адаптивная физическая культура) / Под общей ред. проф. С. Н. Попова. Изд. 3-е. – Ростов н/Д: Феникс, 2005. — 608 б.

Интернет-ресурстар

1. Виртуальная кафедральная библиотека, Витебск, 2022 – bibliotekavgmu@mail.ru

2. E-Univers.ru – сайт

Білім беру ресурстарына қойылатын талаптар:

1. Білім беру бағдарламасы (ТМД)
2. Кадрлық қамтамасыз етуге қойылатын біліктілік талаптары (Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы)
3. Мазмұны-оқу материалының сапасын, жеткіліктілігін және пысықталуын анықтайды
4. Мультимедиялық-ақпаратты ұсыну формаларының сапасын анықтайтын қасиет
5. Интерактивтілік-өзара әрекеттесудің сипаты мен дәрежесін анықтайтын қасиет
6. Модификация-мазмұнға өзгерістер енгізу мүмкіндігін анықтайтын қасиет.

Материалдық-техникалық қамтамасыз ету және жабдықтар:

1. Клиникалық база
2. Интернетке қол жетімді компьютерлер
3. Әр түрлі халықаралық білім беру сайттарына қол жетімділікті қолдана отырып, кітапхананың электрондық ресурстары
4. Аудиторияларды мультимедиялық проекторлармен, экранмен және флипчартпен жабдықтау.

Қолданылатын қысқартулар мен терминдер

1. CBD-практикалық дағдыларды көрсете отырып, клиникалық жағдайды бағалау
2. MCQ-кешенді тестілеу.